

Concept voor een preek over een veilige kerk en IVP-ers

Preek over Matt. 18:6 en Nehemia 5, De Rank Utrecht, 19 januari 2020 door ds. Gerard van der Schee

Vandaag start een korte serie van twee preken over hoe samen een veilige kerk te zijn

Vandaag deel 1 over omgaan met gevoelens van boosheid die opkomen bij onrecht en machtsmisbruik.

Volgende week deel 2 door ds. Jan Martijn Abrahamse over gezonde omgangsregels met elkaar

Goed boos in een veilige kerk

Wat goed dat De Rank en andere Unie- en ABCgemeenten daar een aandachtspunt van maken!

In het najaar zijn de Wim ... en Hanneke ... voorgesteld en aangesteld als interne vertrouwenspersonen voor De Rank Utrecht.

Samen met hen en mensen uit nog 6 gemeenten heb ik voorjaar 2019 een cursus gevolgd. Om te leren bouwen aan een veilige kerk.

Want seksueel misbruik, machtsmisbruik of manipulatie moet voorkomen worden en slachtoffers moeten geholpen worden.

Welk bijbelgedeelte is voor ons hierin een leerzame illustratie? Ik kwam op Nehemia 5, dat we straks zullen lezen.

Maar in eerste instantie moest ik terugdenken aan een maaltijd zo'n 25 jaar geleden. Mijn vrouw Tineke en ik zaten met onze 3 zoons in de leeftijd van 7 tot 12 jaar om de tafel en het was tijd voor het lezen van een bijbelgedeelte. Dat deden we vòòr het toetje zodat er enige kans op rust en concentratie zou zijn...

Ik weet nog goed de reactie van de jongens toen ik een gedeelte uit Mattheüs 18 las waarin vers 6 staat: *"Wie een van de geringen die in mij geloven van de goede weg afbrengt, die kan maar beter met een molensteen om zijn nek in zee geworpen worden en in de diepte verdrinken."*

Ze reageerden met "Nee! Staat dat er echt? Heeft Jezus dát echt gezegd?!"

Ze konden zich het niet voorstellen!

Het is ook heftig, te meer als je de context leest. Lees het hoofdstuk thuis nog maar eens na.

Zelf herken ik die reactie van Jezus wel, toen ik jaren geleden hoorde hoe een van onze zoons ....

Zó diep is Jezus verontwaardiging en boosheid over mensen die kinderen of mensen in ondergeschikte positie op een dwaalweg brengen; hun goedheid bederven.

Boosheid over onrecht, over manipulatie.

Machtsmisbruik. Dat willen we aan het licht brengen en liever nog voorkomen. Zowel in kinder- en jeugdwerk als in pastorale, financiële en bestuurlijke aspecten van de gemeente

Boosheid is nodig, **niet** de boosheid die erop losslaat – de bokshandschoen; Maar de boosheid die je in beweging zet, om machtsmisbruik te voorkomen of recht te zetten – de sportschoen

Dat is het mooie van boosheid: er zit energie in. Boosheid is een geschenk van God, zoals alle 4 emoties: Bang, Blij, Bedroefd en Boos.

Boosheid is wel de lastigste; want er goed mee omgaan is een kunst, een kunst die je kunt leren; zodat je Goed boos kunt zijn: de situatie verbeteren en de relatie behouden; want je bent niet boos op IEMAND maar op het GEDRAG van iemand.

DIA Efeze 4: 26 en 27 zegt het zo: *Als u boos wordt, zondig dan niet: laat de zon niet ondergaan over uw boosheid, geef de duivel geen kans.*

Psychologen zeggen het zo: *Emoties bewaken je belangen*. Ze signaleren als er iets gebeurt wat voor jou belangrijk is; dus ook als er **grenzen** worden overtreden.

Er is veel over boosheid te zeggen en ik vind het echt mooi om mensen erin verder te helpen met mijn bediening GoedBoos, maar we gaan nu door naar Nehemia.

Daar gaan het over **klachten** en als opstapje toon ik jullie graag een filmpje van 2 minuten over twee buurvrouwen. De ene doet haar beklag over een veel te grote boom in de tuin van de ander.

Let op: zeker als de acteurs je bekend voorkomen: maar het is nagespeeld.

[videofragment Goed Boos – internetcursus]

We gaan naar Nehemia 5; ik lees vers 1-13 voor.

Als je mee wilt lezen zoek het dan op in je bijbel – in boek of app. Nehemia staat op de helft van het OT maar speelt zich af zo'n 500 jaar v. Chr. De Joden hebben 70 jaar in ballingschap geleefd in Babel, omdat ze als volk van God steeds minder serieus namen.

Maar God zoekt altijd een weg om zijn droom te verwezenlijken: een volk dat in vrede met Hem en elkaar leeft – zo heeft Hij de aarde bedoeld.

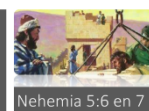
Nehemia werkte in het paleis van Artaxerxes en hoort dat de herbouw van Jeruzalem en met name de tempel-herbouw niet echt opschiet. Dat raakt hem en hij komt in beweging.

Hij besluit dat er veiligheid moet komen in Jeruzalem, en maakt een plan om de stadsmuren te herstellen.

Onder zijn bezielende leiding zijn ze in 4 weken al halverwege en dan lezen we het verhaal van Nehemia 5

[lezen]

Ik werd woedend toen ik hun klachten en de aangedragen feiten hoorde. Ik ging bij mezelf te rade en besloot de vooraanstaande burgers en de bestuurders ter verantwoording te roepen.

We staan vooral stil bij het kernvers 6 en 7

Daar vond het keerpunt plaats van een ongezonde, onheilige situatie

Nehemia kwam in beweging, aangedreven door heilige verontwaardiging, zoals Jezus in de tempel, toen hij het tempelplein met zijn verkoopdrukke reinigde.

We kijken vandaag naar drie vragen.

1. Waar was Nehemia boos over?
Over broodnodige verandering in voedselverdeling
Er was hongersnood maar het voedsel dat er wel was, werd gebruikt door de elite
2. Was er sprake van machtsmisbruik?
Ja, macht
Nehemia beoordeelde hun gedrag. Zuiver beoordelen is een kunst – Johannes 5:30
Ik kan van Mijzelf niets doen. Zoals ik hoor, oordeel ik en mijn oordeel is rechtvaardig, want ik zoek niet mijn wil, maar de wil van de vader, die mij gezonden heeft.
3. Hoe werd met de klacht omgegaan?
Nehemia komt in beweging, trad op, want het komt niet van zelf goed – het gaat van kwaad tot erger. Hij stelt het niet uit totdat het herstel van de muur voltooid is
Openlijk gesprek in de grote groep, zoals het in Mattheüs 18 ook de bedoeld is.

Was Nehemia een IVP-er – Interne Vertrouwens Persoon?

Ja, los van het feit dat hij veel zelf deed en een oplossing forceerde, had hij de vereiste kwalificaties

- Onafhankelijk
- Betrouwbaar
- Zuiver, ook in zijn boosheid
- Hij stelde maatregelen voor waar hij zelf als eerste aan wilde voldoen, adviseerde tot ..

Want een veilige kerk is een heilige kerk

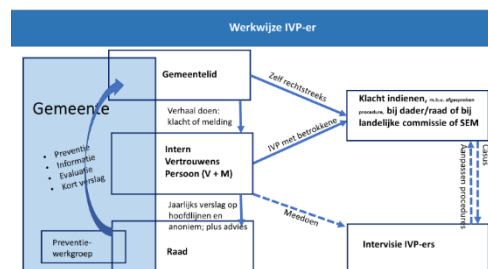
We zien dat geïllustreerd in de bouw van én de tempel én de muur

Nehemia was **niet** een IVP-er zoals wij dat qua opdracht en functie ingesteld hebben. Een IVP-er heeft een rol op de **achtergrond**.

Hij is geen onderzoeker die aan waarheidsvinding doet, maar krachtige hulp in proces om ervaren onrecht aan het Licht te brengen

Ze ondersteunen de klager daarin; ze zijn geen mediator. Ze helpen waar en hoe de klacht in te brengen, adviseren rond pastorale zorg.

Meer over hoe dat gaat in het document op de landelijke en plaatselijke website en je kunt het vragen aan de IVP-ers zelf

NB We praten **niet over slachtoffer** dader, maar over klager – aangeklaagde

Jesaja 32

Tot slot: laten we **allemaal** in beweging komen tegen onveilig en onheilig gedrag. Zowel de **klagers** als **omstanders**. **Klagers** die een vertrouwde plek nodig hebben waar hun ervaren onrecht

beluisterd en behartigd wordt; waar bekwame hulp is om de beklagde aan te spreken.
Omstanders die samen olv een preventiewerkgroep in algemene zin bouwen aan een veilige gemeente door goede omgangsregels, uitgaande van de weldadige heiligheid van God en de realiteit van de gebrokenheid van mensen.

En ook de **leiders**; voor hen heb ik nog een woord, voor de edelen, de mensen die een functie willen vervullen; wat gaaf dat zij dat willen doen. Met de uitdaging om olv de Heilige Geest die dienend en zuiver uit te voeren (Galaten 5:22)

In Jesaja 32 worden zij geprezen; ik lees enkele verzen:

Vrede waar gerechtigheid heerst

32¹Een koning die rechtvaardig regeert en leiders die leiden volgens het recht
²zijn als een beschutting tegen de wind, als een schuilplaats voor een wolkbreuk,
als waterstromen in een dorre streek, als de koele schaduw van een rots
in een dorstig, uitgedroogd land.

⁵Dan wordt een dwaas niet meer edel genoemd, een bedrieger niet langer aanzienlijk.
Dwazen die wie honger lijdt onverzadigd laat en de dorstige niets te drinken geeft.

⁸Maar een edel mens zint op edele daden, hij zet zich in voor al wat edel is.

Gods hart gaat uit naar de kinderen, zwakken, ondergeschikten om hen te beschermen
Gods hart gaat ook uit naar leiders, edelen naar Zijn hart, die het goede en heilige nastreven,
ook als het hen wat kost.

Laten we **bidden** en dan zingen we staand, als gebed Opwekking 222 met de tekst van Filip
Leenman

Door - grond mijn hart, en ken mijn weg o Heer.
Be - proef m' en zie wat niet is tot uw eer.
Is soms de weg, die 'k ga niet goed voor mij?
Leid m' op de eeuw'ge weg, Heer, maak mij vrij!

Leer mij te zien, hoe ik goed boos kan zijn,
over het onrecht, over kwaad en pijn.
Dat wat mij raakt, mij in beweging brengt,
tot U verandering en vrede schenkt.

Jezus als mens, bent U ook boos geweest,
huichelarij, dat haatte u het meest.
U vlocht een zweep en dreef de tempel schoon,
(op)dat in Uw Vaders huis, weer liefde woon.

Help mij te strij – den voor gerechtigheid
met kracht in liefde en bedachtzaamheid.
Dat ik mijn boosheid voor Uw doel gebruik,
samen te leven Heer, in openheid;
samen te leven Heer, waar hoop ontluikt.